

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

Deres referanse
26/300

Deres dato

Vår referanse
2026/1209

Vår dato
28.02.2026

Ønske om innspill til digital satsing i EU - forslag til konkurranseevnefond - innspillsmøte 16.02.2026

Universitetet i Bergen takker for å bli spurt om den digitale satsingen i EUs planlagte konkurranseevnefond og en eventuell norsk deltagelse. UiB støtter full norsk tilknytning til det europeiske konkurranseevnefondet (ECF), og ønsker som begrunnelse å trekke fram følgende fire punkter.

1. Digital suverenitet for akademisk frihet

Vi ser for tiden en drastisk endring i europeisk vilje til økt strategisk autonomi og digital suverenitet. Dette er ikke bare begrunnet sikkerhetspolitisk, men også næringspolitisk og samfunnsøkonomisk. Med viljen til autonomi følger det nå betydelige ressurser, blant annet gjennom det planlagte ECF.

Digital suverenitet handler om økt strategisk autonomi og bedre risikostyring, men også om tilknytning til europeiske digitale økosystemer og markedsmuligheter for norske virksomheter. Digital motstandsdyktighet og stabil infrastruktur er også forutsetninger for akademisk frihet og universitetenes autonomi. Språkmodeller og andre KI-systemer er ikke verdinøytrale, og vi opplever at tilgang til teknologi kan brukes som politisk pressmiddel. Vi må sørge for at vi kan forske og undervise fritt via våre digitale plattformer, også innen det noen betrakter som kontroversielle temaer - som for eksempel klima, kjønn og mangfold. En aktiv norsk politikk og deltagelse i de europeiske tiltakene for digital suverenitet er derfor viktig også for den akademiske friheten.

I forslaget gis ECF en rolle inn mot tverrnasjonale prosjekter for infrastruktur, innen blant annet avkarbonisering, digital motstandskraft, transport og energi. Med tanke på digital suverenitet er norsk deltagelse i europeiske prosjekter for digital infrastruktur essensielt. Engasjement i andre infrastrukturer kan også være bra for Norge, både for forskning, innovasjon og industribygging.

2. En bred samfunnsmessig forståelse av digital endring

Å satse på digitalt lederskap kan ikke være rent teknologisk orientert. Verdiskapning gjennom digitalisering er ikke bare verktøy. Sosiale media som i starten var en ny, spennende nettside og så en liten app på smarttelefonen, har nå bidratt til store samfunnsendringer. Utviklingen av KI og kvanteteknologi vil kunne

Postadresse
Universitetet i Bergen
Rektor
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Dag Stenvoll
Telefon: 951 71 180
Mobil:
E-post: d.stenvoll@uib.no

bli enda mer transformerende for mennesker og samfunn. Derfor må satsingen på digitalt lederskap ta med perspektiver fra alle fagdisipliner, og ikke bare de teknologiske. UiBs satsing på kunstig intelligens i hele universitetets faglige bredde har vist oss verdien av tverrfaglighet.

3. Kunnskap og kompetanse

Det er en sammenhengende verdikjede fra grunnforskning til innovasjon og bruk. Kjernen i denne verdikjeden er kunnskap. Den grunnleggende varige kunnskapen fra forskningsfronten må ivaretas og tilgjengeliggjøres gjennom kompetansebygging og -overføring. Satsingen på digitale teknologier i ECF må derfor omfatte forskning og høyere utdanning. Ifølge forslaget skal europeisk lederskap innen det digitale feltet, inkludert kunstig intelligens, nås gjennom forskning. Anvendt forskning nevnes spesielt i forslaget, og UiB vil understreke betydningen av god finansiering også av grunnforskning. Fri forskning uten umiddelbar nytteverdi er essensielt for å oppnå europeisk lederskap på det digitale området. Det samme er bred kompetansebygging, i grunnutdanningene så vel som i arbeidslivet, innen digitale teknologier og de mulighetene og begrensningene som ligger i der. Her må universitetene ha en helt sentral rolle.

4. Sammenheng med Horisont Europa og Erasmus+

Ifølge forslaget skal ECF være kobla både til det 10. rammeprogrammet for forskning og innovasjon, Horisont Europa, og til det neste Erasmus+. Mange detaljer mangler fortsatt, og UiBs grunnholdning er at Horisont Europa bør forbli et reelt selvstendig program med en tydelig egen styringsstruktur. Til tross for usikkerhet rundt det endelige forholdet mellom ECF, Horisont Europa og Erasmus+ mener UiB at ambisjonene om tette koblinger tilsier at Norge bør delta fullt ut også i ECF.

Med vennlig hilsen

Margareth Hagen
rektor

Dag Stenvoll
seniorrådgiver